

Nr 24.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1918 kl. 1/2 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om ändring i tiderna för jakt å hare, ripa, järpe, tjäder och orre i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands fjälltrakter.

(2:a avd.)

I en inom första kammaren väckt, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 105, har herr *Rosén* hemställt, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes verkställa utredning rörande förändrade jakttider å hare, ripa, järpe, tjäder och orre i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands fjälltrakter, samt därefter vidtaga den åtgärd, som därav kan föranledas.

Till stöd för motionen har anförts följande:

»Kungl. jaktstadgan av den 8 november 1912 föreskriver bl. a. följande jakttider:

hare: i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län från och med den 1 september till och med den 28 februari,

järpe, ripa, tjäder och orre: i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län från och med den 21 augusti till och med den 28 februari.

Dessa jakttider anses av befolkningen inom de västligaste delarna av Västerbottens län vara mindre lämpliga för fjälltrakterna, där parnings-tiden och häckningen kommer åtskilligt senare än i kustlandet. Om befolkningen skulle rätta sig efter stadgan och på hösten börja jaga de då utvecklade viltungarna, skulle snart allt matnyttigt vilt vara utrotat. De mera

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 10 saml. 14 häft. (Nr 24—25.) 1

erfarna jägarna börja emellertid jakten i november, och vad den i dessa trakter betydande ripfångsten angår, börjar denna i regel först efter jul. Detta gör, att jakttiden blir allt för kort och infaller under den sämsta tiden, januari och februari, då det värsta ovädret plägar rasa. Det är därför till icke liten grämlse för den av ripfångsten beroende ortsbefolkningen att nödgas upphöra med jakten, då vädret i mars månad börjar bliva drägligt, och att sedan se ripflockarna flyga över på norsk sida för att där jagas fritt ända till 1 april. Särskilt med hänsyn till fjällripans flyktighet borde jakttiden vara lika på båda sidor om gränsen.

Om jakttiden inom området ovan odlings- och skyddsskogsgränserna inträdde en månad senare än nu är fallet, skulle därmed förebyggas jakt på outvecklat vilt och därmed förhindras lagring av fågel, vilken under höstens ombytliga väderlek ofta vållar viltets förskämning, till skada för priserna på annat vilt. För att den svenska fjällbefolkningen ej skall vara försatt i en ogynnsammare ställning än den norska, bör jakttiden förlängas en månad eller till och med den 31 mars. Förändringen skulle sålunda *icke* beröra Västernorrlands län, ej heller Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län i annan mån än det område, som ligger väster om odlings- och skyddsskogsgränserna. Förhållandena torde nämligen vara likartade i fjälltrakterna i samtliga dessa län, varemot nu gällande jakttider torde vara lämpliga för övriga delar av Norrland.

Tärna sockens kommunalstämma har den 4 november 1917 — — — beslutat göra framställning om jaktstadgans ändring i angiven riktning.

Med anledning av det av Tärna socknemän uttalade önskemålet har jag vänt mig till t. f. överjägmästaren i Umeå distrikt, A. Sylvén, med anhållan om dennes yttrande. Överjägmästaren Sylvén har härpå givit följande svar:

»— — — Då jag själv varit bosatt i trakter, som vad jaktförhållandena beträffar mycket likna just Tärna, har jag ganska god kännedom om dylika tracters jaktfrågor, och är Tärnabornas uppfattning givetvis riktig i det avseendet, att av ortsbefolkningen egentliga jakten eller rättare fångsten börjar på senhösten. Att hänsyn bör tagas till befolkningens i många avseenden svåra förhållanden i dessa avlägsna trakter, synes mig även vara berättigat. Av tidningarna har jag sett, att Tärnaborna nu ingått med framställning om utsträckt jakttid under *innevarande år*, något som jag för min del kommer att tillstyrka synnerligast under rådande förhållanden och bistra tider.

I fråga om utsträckt jakttid för framtiden ställer jag mig tveksam

på grund av erhållen upplysning per telefon i dag (den 22 januari 1918) från jägmästaren i V. Stensele revir, att stammen av det mindre villevrådet (ripa, skogsfågel [och hare?]) lär vara svag redan nu. Något undantag enbart för Tärna torde måhända heller icke böra göras, utan borde väl då ifrågasatta förlängda jakttid gälla för exempelvis hela trakten ovanför den s. k. odlingsgränsen för att ej uppväcka för mycken avund angränsande obygdskommuner emellan. Övra delen av Stensele har det nog i många fall sämre ställt än Tärna, och är måhända förhållandet detsamma med även andra socknar. Frågan är emellertid, om stammen kan anses nog stark att tillåta en förlängd jakttid. Är så ej fallet, gör man ju befolkningen med tanke på framtiden mer skada än nytta. Jag måste erkänna, att jag icke är kompetent att bedöma, vilket som är det rätta, liksom jag ej heller känner någon, som kan yttra sig med *verklig* kännedom om dessa frågor. Därtill fordras att hava jagat i trakterna i fråga. Måhända vore risken ej så stor att för exempelvis 3 år (på prov) upplåta jakträtt till 1 april. Att på hösten framflytta jakttiden till 1 okt. vill jag emellertid bestämt avstyrka, enär då åtminstone utmed norska gränsen (och kanske rätt långt därifrån) norrmännen, som efter vad jag vill minnas räkna lovliga jakttiden från 25 aug., än mera frestas att tränga in på svensk sida. Jag vet av erfarenhet, att så är fallet på andra trakter till ortsbefolkningens stora förargelse. I Norge är nämligen jakt med hund mera vanlig, och denna jakt bedrivs å ripa endast under första jakttiden till ungefär oktober månad.

På grund av vad jag anfört vill jag icke direkt avstyrka en förlängd jakttid $\frac{1}{9}$ — $\frac{1}{4}$ å småvilt inom Tärna — eventuellt ovan odlingsgränsen — under en tid av 3 år, då ju som sagt hänsyn bör tagas till de förhållanden, varunder ortsbefolkningen i dessa trakter lever, och vi leva ju under bekymmersamma mattider».

Överjägmästaren Sylvéns farhågor beträffande fridlysningstidens utsträckning till 1 oktober torde icke hava någon starkare grund, ty redan nu börjar ju, såsom överjägmästaren själv uppgiver, den verkliga jakttiden i dessa bygder först på senhösten, och detta med hänsyn till att viltstammen är alltför outvecklad vid den tidpunkt, då jakt enligt jaktstadgan är tillåten. Den av Tärnaborna i detta avseende föreslagna ändringen synes vara mycket lämplig och ägnad att förebygga, att outvecklat vilt jagas.

Ehuru framställningen om jakttidens utsträckning till 1 april torde vara synnerligen väl motiverad med hänsyn till bl. a. det förhållandet, att i Norge jakt är tillåten till nämnda dag, torde likväl närmare utredning vara erforderlig.»

Utskottet.

Förevarande motion synes avse, att de nuvarande jakttiderna för hare, ripa, järpe, tjäder och orre inom området ovan odlings- och skyddsskogsgränserna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län böra förskjutas omkring en månad, så att de börja samtidigt den 1 oktober och sluta den 31 mars. Till stöd för motionen har anförts, att parningstiden och häckningen skulle komma åtskilligt senare i fjälltrakterna än i kustlandet och att på grund härav vid de nuvarande jakttidernas inträde ungviltet inom fjälltrakterna ännu vore outvecklat. Det har vidare framhållits, att jakten i dessa trakter börjar först på senhösten samt att den därstädes betydande ripfångsten i regel ej tager sin början förr än efter jul, varför en förskjutning av jakttiden skulle innebära en ekonomisk fördel för den av ripfångsten beroende ortsbefolkningen.

I anledning av motionen har utskottet satt sig i förbindelse med förste intendenten vid naturhistoriska riksmuseet professor Einar Lönnberg, som meddelat bland annat följande: Fortplantningen beträffande här ifrågakvarande djurarter vore visserligen något senare i fjällen än på låglandet, men ginge utvecklingen under normala år så mycket snabbare inom förstnämnda trakter, att denna tidsskillnad vid jakttidens början i regel vore utjämnad. Förefunnas någon skillnad i utvecklingen skulle denna snarare ställa sig till fjällfåglarnas fördel än motsatsen. Inom intetdera området vore det dock lämpligt att omedelbart vid jakttidens början utöva massjakt för lagring, framför allt på grund av den då rådande temperaturen. Sådan jakt borde därför lämpligen, såsom hittills varit brukligt, uppskjutas till vinterns början. Ej heller ur ekonomisk synpunkt skulle det på alla trakter i ovannämnda län ställa sig fördelaktigare med den av motionären föreslagna jakttiden. Den nuvarande jakttiden möjliggjorde nämligen jakt med stående hund intill den 1 oktober och vore, särskilt i Jämtlands fjälltrakter, största delen av jaktmarkerna på grund härav, huvudsakligen för ripjakt, utarrenderade mot arrenden, som oftast lämnade markägaren större inkomst än jakten.

Vad angår de av motionären föreslagna gränserna för här ifrågakvarande jakt vore dessa, enligt professor Lönnbergs uppgift, ytterst obestämda. Odlings- och skyddsskogsgränserna vore nämligen ej överallt utstakade eller på sådant sätt angivna, att man med bestämdhet kunde avgöra, var dessa funnos på marken. Understundom kunde det dessutom hända, att denna gräns ginge tvärs över ett hemman, varav bleve en följd, att ägaren tidvis finge jaga ett slags vilt på ena delen av hemmanet, men ej på den andra. Härigenom skulle naturligen kontrollen över ifrågakvarande bestämmelsers efterlevnad i vissa fall i det närmaste omöjliggöras

Med hänsyn till angivna omständigheter vill det synas utskottet, som öm full klarhet ej skulle föreligga vare sig om behovet eller lämpligheten av de av motionären påyrkade ändringarna i jakttiderna. Då härtill kommer, att, därest de bestämda jakttiderna skulle befinnas olämpliga för vissa trakter, möjlighet förefinnes att hos Kungl. Maj:t göra framställning om ändring av jakttiderna för sådana trakter, samt Kungl. Maj:t därvid är i tillfälle att på ett mera ingående sätt än det varit för utskottet möjligt i förekommande särskilda fall pröva behovet och lämpligheten av påyrkade ändringar, anser sig utskottet icke kunna biträda den av motionären gjorda framställningen.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 mars 1918.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: Se utlåtande nr 23.

The Journal of the American Medical Association is published weekly, except on Sundays, and is published for the Association by the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill. 60610. The Journal is published in English and is available in French and Spanish. The Journal is published in a single volume each year, consisting of 52 issues. The Journal is published in a single volume each year, consisting of 52 issues. The Journal is published in a single volume each year, consisting of 52 issues.

Subscription rates for 1977 are: Single copy, \$3.00; 12 issues, \$36.00; 24 issues, \$72.00; 36 issues, \$108.00; 48 issues, \$144.00; 52 issues, \$156.00. Single copy, \$3.00; 12 issues, \$36.00; 24 issues, \$72.00; 36 issues, \$108.00; 48 issues, \$144.00; 52 issues, \$156.00.

Subscription rates for 1977 are: Single copy, \$3.00; 12 issues, \$36.00; 24 issues, \$72.00; 36 issues, \$108.00; 48 issues, \$144.00; 52 issues, \$156.00.

Subscription rates for 1977 are: Single copy, \$3.00; 12 issues, \$36.00; 24 issues, \$72.00; 36 issues, \$108.00; 48 issues, \$144.00; 52 issues, \$156.00.

Subscription rates for 1977 are: Single copy, \$3.00; 12 issues, \$36.00; 24 issues, \$72.00; 36 issues, \$108.00; 48 issues, \$144.00; 52 issues, \$156.00.

Subscription rates for 1977 are: Single copy, \$3.00; 12 issues, \$36.00; 24 issues, \$72.00; 36 issues, \$108.00; 48 issues, \$144.00; 52 issues, \$156.00.